

*Голові разової спеціалізованої вченої ради,
доктору політичних наук, професору
Ставченку С. В.*

РЕЦЕНЗІЯ

**на дисертацію Воєвудського Олександра Вадимовича на тему
«Політична модернізація сучасної України в контексті глобальної
адженди сталого розвитку», подану на здобуття ступеня доктора
філософії за спеціальністю 052 – Політологія**

Актуальність теми дослідження. У сучасній Україні тривають динамічні й, разом з тим, суперечливі модернізаційні процеси, які розпочалися наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. і сьогодні набувають нового поштовху у зв'язку з процесами євроатлантичної інтеграції. Ключовим ціннісним вектором проєвропейських модернізаційних процесів є адженда сталого розвитку, яка була проголошена Організацією Об'єднаних Націй у 2015 році як універсальний заклик до дій щодо скорочення бідності, захисту планети та забезпечення того, щоб до 2030 року усі люди жили в мирі і достатку. Було визначено 17 цілей сталого розвитку і 169 завдань, які задають нові орієнтири модернізаційним процесам.

Дисертаційна робота О.В. Воєвудського безпосередньо пов'язана з базовими завданнями сучасної політичної науки, зокрема осмисленням шляхів інституційного оновлення, пошуком оптимальної моделі поєднання політичної стабільності та інноваційності, а також визначенням напрямів інтеграції України у глобальні процеси сталого розвитку. Питання, розглянуті у дисертації, відображають і пріоритети державної політики, і потреби стратегічного розвитку України на період до 2030 р., що визначено Стратегією національної безпеки України, Державною стратегією регіонального розвитку, Національною економічною стратегією та програмами європейської інтеграції. Варто відзначити, що інтеграція Цілей сталого розвитку

(ЦСР) ООН у політичну систему України розглядається в дослідженні О.В. Воевудського як цілісна трансформація цінностей, інституційних структур, управлінських практик та суспільної взаємодії.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертаційна робота О.В. Воевудського має чітку, логічну структуру, яка відповідає темі, об'єкту, предмету, меті та завданням проведеного дослідження. Робота складається із анотації, вступу, трьох розділів, кожен з яких містить по три підрозділи, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, встановлений зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, визначені об'єкт, предмет, мета, завдання, охарактеризована методологічна основа дослідження, сформульована наукова новизна, висвітлене теоретичне і практичне значення роботи, а також зазначені особистий внесок здобувача, кількість публікацій, напрями апробації результатів дослідження, структура та обсяг дослідження.

Перший розділ присвячений теоретико-методологічним засадам політичної модернізації у контексті сучасних глобалізаційних процесів. Дисертант комплексно аналізує ключові концепції модернізації, уточнює понятійний апарат, здійснює міждисциплінарний синтез, який дозволяє розширити поле політологічного аналізу за рахунок економічних, соціологічних, управлінських, правових підходів. Особливу увагу приділено діалектиці глобалізації та локалізації політичних процесів, співвідношенню національних традицій із глобальними стандартами сталого розвитку.

У другому розділі здійснюється аналітичне осмислення інституційних механізмів реалізації ЦСР ООН в Україні, виявляються проблеми інституційної фрагментованості, слабкої міжвідомчої координації, нормативної невизначеності та інших стримуючих чинників. Значною перевагою дослідження є прагнення О.В.

Воевудського не обмежуватись критикою наявних дисфункцій, а й пропонувати конкретні моделі подолання бар'єрів: удосконалення вертикальних і горизонтальних каналів комунікації, посилення залучення громадянського суспільства, створення ефективної системи моніторингу й аудиту.

Третій розділ містить авторську концепцію трикомпонентної моделі модернізації політичного управління, в якій обґрунтовано роль Національної ради, Національного агентства та спеціалізованого фонду сталого розвитку. Здійснено порівняльний аналіз міжнародного досвіду (країни ЄС, КНР, Коста-Рика, Скандинавські країни) із врахуванням специфіки українських політичних, економічних та соціальних реалій.

У висновках відображено основні результати роботи, які кореспондують із зазначеними метою і завданнями проведеного дослідження.

У додатках наведено чинну та модернізовану (авторську) моделі імплементації Цілей сталого розвитку в Україні, пропозиції щодо структури Національної ради зі сталого розвитку, Національного агентства сталого розвитку, структуру наповнення Фонду сталого розвитку, а також список опублікованих автором праць за темою дисертації.

Таким чином, констатуємо, що дисертація О.В. Воевудського виконана на високому теоретико-методологічному рівні, всі її положення та висновки достатньо обґрунтовані. У цілому дисертаційна робота О.В. Воевудського справляє позитивне враження і має евристичний потенціал щодо подальшому розвитку політичної науки.

Достовірність та наукова новизна отриманих результатів. Ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків у дисертації О.В. Воевудського можна охарактеризувати як достатньо високий. Мета і завдання, що були поставлені дисертантом, отримали реалізацію в положеннях наукової новизни та знайшли своє відображення у висновках до розділів та роботи в цілому. Наукова новизна одержаних результатів полягає в застосуванні комплексного підходу до вивчення взаємозв'язку

між політичною модернізацією України та глобальною аджендою сталого розвитку з урахуванням актуального контексту, що визначається воєнними діями, корупційними викликами, економічною нестабільністю та прагненням до інтеграції в європейський простір. Зокрема, дисертантом вперше розроблено трикомпонентну національну модель сталого розвитку для України; здійснено оцінку впливу війни на інтеграцію принципів сталого розвитку в політичну модернізацію; визначено взаємозв'язок між децентралізацією та сталістю в контексті локалізації ЦСР ООН; виявлено синергію між екологічними, економічними та соціальними викликами в умовах війни.

Дисертаційна робота О.В. Воевудського являє собою доволі вдалу спробу системного осмислення процесів політичної модернізації України крізь призму імплементації Цілей сталого розвитку, проголошених ООН в 2015 р. Варто відзначити, що запропоновані дисертантом механізми міжвідомчої координації, структурного розмежування функцій, посилення ролі громадянського суспільства й органів місцевого самоврядування цілком відповідають сучасним європейським підходам до good governance. Розробка фінансово-інституційних інструментів сталого розвитку, зокрема Фонду сталого розвитку, дозволяє зробити акцент на довгостроковій стійкості та незалежності ключових реформаторських ініціатив.

Важливим є і те, що дисертація О.В. Воевудського містить цілком реалістичні пропозиції щодо адаптації кращих міжнародних практик, а також враховує специфіку післявоєнного розвитку України, її демографічні, соціальні, екологічні й культурні особливості. Окремо зазначимо, що результати дисертаційної роботи, що рецензується, мають потенціал використання для розробки профільних законопроектів, державних і регіональних стратегій розвитку, а також для підвищення якості освітніх програм з політології, державного управління, публічної політики.

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях. Основні результати дисертації О.В. Воевудського викладено у 5 наукових публікаціях, із них 3 – у виданнях, які входять до переліку наукових фахових видань

України, 1 – в інших наукових періодичних виданнях, 1 – тези доповіді на науковій конференції. Ці публікації повною мірою висвітлюють основні положення та висновки дисертації і дозволяють ознайомитися з ними широкому загалу.

Таким чином, кількість, обсяг та зміст наукових публікацій, у яких висвітлюються результати дисертації на здобуття ступеня доктора філософії, відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України.

Дотримання вимог академічної доброчесності. Дисертаційна робота О.В. Воевудського відповідає стандартам академічної доброчесності. Дисертант належним чином розглядає, аналізує та цитує всі використані джерела, забезпечуючи прозорість свого дослідження. Робота з джерелами, цитування та бібліографічні описи, відображають ретельну роботу дисертанта з літературою та дотримання ним відповідних етичних норм наукової діяльності. Автором опрацьовано значну кількість наукових публікацій (список використаних джерел містить 149 найменувань), що є достатнім.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації. Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу О.В. Воевудського, вважаю за потрібне висловити декілька міркувань дискусійного характеру, які не стільки ставлять під сумнів отримані результати, скільки окреслюють перспективи для подальших наукових розвідок у цій надзвичайно важливій сфері досліджень.

По-перше, у дисертаційній роботі О.В. Воевудського основний наголос зроблено на інституційних змінах, але, на мою думку, не знайшло належного опрацювання роль освіти, масових комунікацій, громадських ініціатив та медіа у формуванні культури сталого розвитку на рівні громади. Варто було б більш ґрунтовно проаналізувати вплив інформаційної політики та громадянської освіти на готовність суспільства до модернізаційних змін.

По-друге, запропонована в дисертації інституційна структура має значний координаційний потенціал, але залишає відкритим питання щодо балансу

повноважень між центральними органами та регіонами, тобто спостерігається надмірна централізація політичних рішень у авторській трикомпонентній моделі. У подальших дослідженнях доцільно зосередитись на механізмах запобігання надмірній централізації та способах посилення субнаціональної автономії, що особливо актуально в умовах децентралізації.

По-третє, в дисертації окреслено загальні інституційні рамки модернізації, однак у роботі практично не приділено увагу аналізу стану та проблем кадрового потенціалу державної служби, освітніх й мотиваційних механізмів, необхідних для підготовки фахівців у сфері сталого розвитку, а також не враховано ризики кадрової «інерції» або відтоку молодих спеціалістів за кордон (що посилюється в умовах повномасштабної війни).

По-четверте, у дисертаційній роботі О.В. Воевудського хоча і згадуються інструменти цифровізації, проте замало уваги приділено впровадженню таких інновацій, як використання штучного інтелекту, big data, блокчейну, краудсорсингу у моніторингу реформ і розподілі ресурсів. Детальніший розгляд цих технологій посилив би новаторський аспект дослідження.

По-п'яте, доцільно було б ширше розкрити вплив міжнародних фінансових інституцій і донорських структур (зокрема, Світового банку, ЄБРР, USAID, Європейської Комісії) у формуванні політики сталого розвитку в Україні. Варто було б окреслити їхній вплив на формування інституційного середовища, стандарти прозорості й ефективності проектів відбудови, ризики надмірної зовнішньої залежності.

Висловлені зауваження мають дискусійний характер, не применшують загальної високої оцінки роботи, а покликані сприяти подальшому обговоренню та розвитку наукових розвідок у галузі політичної модернізації України.

Загальний висновок та оцінка дисертації. Дисертаційна робота О.В. Воевудського на тему «Політична модернізація сучасної України в контексті

глобальної адженди сталого розвитку» є самостійним, завершеним, ґрунтовним науковим дослідженням, яке органічно поєднує теоретичну новизну, міждисциплінарний підхід та практичну орієнтацію. Автор продемонстрував високий рівень наукової компетентності, здатність до комплексного аналізу складних соціально-політичних процесів, уміння формулювати обґрунтовані рекомендації для державної політики.

Робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та Наказу МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Враховуючи актуальність теми, наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів, вважаю, що Воевудський Олександр Вадимович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 Політологія.

Рецензент

доктор політичних наук, професор, декан факультету
суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського
національного університету імені Олеся Гончара

 Віталій КРИВОШЕЇН

Підпис завіряю:

проректор з наукової роботи Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

 Олег МАРЕНКОВ